

skulde være til hans Fordeel; men det er dog aabenbart — og det er af Bigtighed, at man seer det —, at her kun er Tale om to Bestemmelser, der begge ere til Fordeel for den Godseier, som vil sælge; thi begge disse Bestemmelser maae forhøie Prisen, ved at opheve Fæstetvang og gjøre baade den Jord, Godseieren afhænder, og den Jord, han indtager, mere værd i Handel og Wandel.

Jeg skal forøvrigt blot kortelig anføre til hvad der igjen idag med megen Vidtløftighed blev påaastaet af den ærede Rigsdagsmand for Standerborg Amts 1ste Valgfreds (Tutein) om den aldeles ulovlige Expropriation, der vilde finde Sted, naar der blev givet en Lov, bygget paa det her omhandlede Grundlag, at netop en af de Ting, der gjøre, at jeg kan og maa stemme for disse Beslutninger, er, at her slet ikke er Tale om nogen Expropriation, ligesom at her ingen Tvangslov er i den Forstand, hvori jeg altid har modsat mig den. Her er ingen Tvangslov i den Forstand, at Godseieren nødes til at sælge, og ikke fremdeles maa beholde sit Gods under de samme Vilkaar som hidtil, med de Indskrænkninger, som Fæstelovgivningen har bragt, eller kan bringe. Her er ikke Tale om Expropriation, her er jo kun Tale om, at, naar man ikke kan enes om at lade det blive ved den nuværende Ordning, saa skal man stilles ad paa den Maade, som vi ville, at Loven skal foreskrive. Naar nu den ærede Rigsdagsmand påastod, at det selv i dette Tilfælde var et Indgreb i Eiendomsretten, at sige, at, naar Gaarden stilles til Auction, skal en Dvotadeel indbetales til Statskassen — ligegyldigt til hvad Brug det skal være —, saa skal jeg blot spørge: Dersom da nu Regjeringen vilde gaae ind paa, hvad den ærede Rigsdagsmand forlanger, dersom Regjeringen vilde gaae ind paa at opstille Alt, hvad her er sagt, som et Forslag til en Dvereenkomst mellem Godseierne og Fæsterne, og den da — hvad den jo maatte, dersom der ellers

skulde foretages et Lovgivningsffridt til at fremsføre den Tingenes Orden, som de eftertragte, — endte med at sige, at, dersom Godseierne ikke vilde vælge nogen af disse Dele, stilles den Eiendom, hvortom Talsen er, af Staten til Auction, og da gives der Godseieren saa og saa Meget af Beløbet, vilde han da ogsaa sige, at det var Indgreb i Eiendomsretten, som vedkommende Godseier kunde faae underkjendt ved Domstolene?

Barfod: Da jeg saae den foreliggende Dagsorden, sagde jeg til mig selv, at det altsaa var ved en Decimering af den danske Fæstebondestand, at Fæstevæsenets Aflysning skulde finde Sted, og den gjorde derfor øieblikkelig det Indtryk paa mig, at jeg ikke vilde kunne gaae ind paa den. Jeg skulde imidlertid have holdt disse Bevægelse hos mig selv, naar ikke den ærede Rigsdagsmand fra Rastkov (Lindberg) havde yttret, at han af den Grund ikke kunde stemme for Dagsordenen; thi, da jeg nærmere havde overveiet Sagen, stod det klart for mig, hvad man siger med et gammelt Ord, at et magert Forlig dog altid er bedre end en fed Proces, og jeg blev derfor ogsaa enig med mig selv om, at det baade for den ene og for den anden Part, og ogsaa for Riget i det Hele, var det Bedste, at der blev en Ende paa denne Sag, som har været Anledning til saa megen Strid og Splid, og man kan vel sige til saa megen Ulykke. Jeg blev derfor enig med mig selv om, at jeg vilde stemme for Dagsordenen, og det vil jeg ogsaa gjøre; men, idet jeg stemmer saaledes, gjør jeg det med den Dverbeviisning, at den Sag, som her foreligger, er en Sag, hvorom vi ligesaafuldt ere berettigede til og istand til at give en Lov, som enhver anden, og med den Dverbeviisning, at dersom der fra nogensomhelst Side gjøres et Brud paa den Dvereenkomst, der ligger i Dagsordenen, er derved Enhver, der har deeltaget i denne Dvereenkomst, jeg selv med, løst fra sin Forpligtelse.